

Literatūra • menas • mokslas

DRAUGAS — šeštadieninis priedas

2003 m. lapkričio 8 d.

Nr. 218 (40)

Saturday supplement November 8, 2003

No. 218 (40)

XXI JAV LB Kultūros tarybos Premijų šventė

Lietuvoje kultūra visada užėmė svarbią vietą. Ne mažesnę svarbą kultūra užima ir čia, Išeivijoje. Tėvų bei protėvių išpuoselėtos ir sukurios tautos kultūra. Bendravimas su tomis vertybėmis jungia žmones ir padeda tautiniam sąmoningumui. Amerikoje didelė atsakomybė tenka JAV Lietuvių Bendruomenei, kuri pveda tą darbą Kultūros tarybai. Kūrybinius laimėjimus įvertina, kultūrinius įvykius rengia ir aktyvų kontaktą su Lietuva palaiko JAV LB Kultūros taryba.

Tradicija tapusi kultūrininkų pagerbimo Premijų šventė, 2003 metais bus jau 21-moji. JAV LB Kultūros taryba, finansuojanti Lietuvių fondus, išrinktuosius laureatus, kurių nuopelnai švietia šio Draugo kultūrinio priedo puslapiuose, bus lapkričio 15 d., šeštadienį, 6 v.v., PLC, Lemonte, Lietuvių dailės muziejuje. Šia LB Kultūros tarybos rengiama premijų šventė iškilmingai užbaigsime karaliaus Mindaugo 750 metų jubiliejų.

JAV LB Kultūros taryba per visas Premijų šventes yra pagerbusi nemažai kultūrininkų: muzikus, teatro darbuotojus, dailininkus, žurnalistus, radijo laidų darbuotojus, ansamblius ir lietuvių operą, o paskutiniiais keliais metais pagerbiai ir tautinių šokių moky-

tojai. Šių mūsų kultūros darbuotojų vaisiai išlikę Išeivijos kultūrinio lobyno istorijoje.

Premijų šventėje bus pagerbti 2003 m. laureatai. Juos išrinko sudarytos vertinimo komisijos. Muzikos premijos komisiją sudarė: pirmininkė Angelė Nelsienė, Pranas Visvydas ir Raimonda Apeikytė. Muzikos komisija premiją paskyrė muzikai, kompozitoriui Giedrai Gudauskienėi už jos didį muzikinį kraitį. Jos sukurtais muzikos kompozicijomis naudojasi ne tik Išeivijos dainininkai bei muzikai, bet ir Lietuvos atlikėjai.

Žurnalistų premijos komisiją sudarė: pirmininkė Gražina Kriaučiūnienė, Janina Udrinė ir Jonas Urbonas. Žurnalistų premiją komisija nutarė skirti Edvardui Šulaitiui už gausią straipsnių, reportažų ir pokalbių mūsų spaudoje.

Teatro premijos komisiją sudarė: pirmininkė Ema Dovydaitytė, Petras Maželis ir Algimantas Žemaitaitis. Teatro darbuotojų premija vienbalsiai buvo paskirta Julijai Dantienai už jos ilgą ir veiklą — aktorės, režisierės ir veiklų autorės.

Radio premijos komisiją sudarė pirmininkas Raimundas Kiršteinis, Birutė Litvinienė ir Žilvilė Tamošiūnienė. Radio premiją komisija paskyrė Hartford „Tėvynės garsų“ programos darbuotojui Alfonsui Dzikui už ilgą ir veiklą —

tuviškos radijo programos la-bui.

Dailės vertinimo komisiją sudarė: pirmininkė Dalia Šlenienė, Ada Sutkuvienė, Laima Krivickienė, Henrieta Vepštie-nė, Petras Aleksa, Algimantas Kezys ir Juozas Mielulis. Dailės komisija paskyrė premiją keramikui Rimui VisGirdai, kuris pasižymi unikalios formos ir keistų piešinių sin-teze. Jo darbai nėra tradici-niai.

Tautinių šokių komisiją su-darė Tautinių šokių instituto valdyba ir nutarė 2003 m. pre-miją skirti tautinių šokių mo-kytojai Jadvygai Reginiūnei, paskyrusiai visą savo gyve-nimą tautiniams šokiams. Ji yra „Lazdyno“ tautinių šokių grupės ilgametė vadovė.

Iškilmų pabaigoje bus me-ninė programa. Ši laureatų pagerbimą praturtinsime ypa-tingai puikia muzikine progra-ma, kurią atliks muzikai bro-liai Puodžiukai iš Bostono: smuikininkas Dainius ir pia-nistas Aidas.

JAV Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvių fondo darbų rėmėjai, darbuotojai, buvusieji premijų laureatai, lietuvių kultūros puoselėtojai bei visi lietuviai yra nuoširdžiai kvie-čiami dalyvauti šioje, dvide-šimt pirmoje mūsų bendruo-menės kultūrinėje šventėje.

Marija Remienė
JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė

JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Marija Remienė (kairėje) ir tarybos narys Leonas Narbutis įteikia žymenį aktorėi režisieriui Elenai Dauguvietei Kudabienėi, pagerbiančiai ją už 50 metų veiklą lietuvių teatro scenoje. E. Šulaitis nuotr.

Biografijos žinyne JAV *Lietu-viai* bendradarbis. (Yra kelių leidinių atstovas JAV).

Užsienio lietuvių spaudoje rašo beveik į visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus: *Tėviš-kės žiburio* apie 10 m. rašė savaitinę skiltį „Čikagos vaiz-dai ir vargai“ kurią po per-traukos buvo vėl atgaivinęs. Taip pat bendradarbiauja *Drauge, Dirvoje, Amerikos lie-tuvyje* (kur yra ir red. kolekty-vo narys), *Eglutėje*. Ankščiau bendradarbiavo *Darbininke, Naujienose, Nepriklausomoje Lietuvoje, Laike, Argentinos lietuvių balse*. Buvo *Lietuvių enciklopedijos* bendradarbis.

Rašo ir į anglų kalbą išei-nančius laikraščius. Kai būna Lietuvoje ypatingų švenčių, jas aprašo spaudoje, pvz., Sporto šventės, Pasaulio lietu-vių dainų šventės ir t.t.

E. Šulaitis ne tik žurnalis-tas, bet ir žurnalistas — foto-grafas, kurio daugiau negu pusantro tūkstančio nuotraukų yra spausdinta liet. spau-doje, o jo archyve yra gal dau-giau negu 10,000 nuotraukų. Tai vienintelis žurnalistas, 50 metų rašantis ir fotografuo-jantis.

E. Šulaitis ne tik domisi sportu ir liet. visuomeniniu, kultūriniu gyvenimu, bet teat-ru ir muzika. Jis yra dalyva-vęs visuose liet. teatro rengi-niuose Čikagoje ir juos apra-šęs. Ypač aktyviai reiškėsi

„Vaidilutės“ teatro veikloje per dešimtį jo gyvavimo metų. E. Šulaitis yra redagavęs „Vaidilutės“ teatro programi-nius leidinius bei VIII Š. Ame-rikos liet. teatro festivalio lei-dinį 1990.

Žurnalistas E. Šulaitis domi-si ir liet. muzika. 1981 m. įsteigė kompozitoriaus Vl. Ja-kubėno draugiją. (Dabar yra jos pirmininkas). Jo pastan-gomis, draugija grąžino į Lie-tuvą mirusio Vlado Jakubėno kūrybą. 1991 m. įsteigė kom-pozitoriaus Vl. Jakubėno draugijos skyrių Lietuvoje.

Nuo 1993 m. E. Šulaitis priklauso Lietuvos Žurnalistų sąjungai, o taip pat ir Tarp-tautinei Žurnalistų federaci-jai. Yra Lietuvos žurnalistų sąjungos narys. (1960–1963 Čikagos skyriaus vicepirmi-ninkas).

Yra priklausęs ir priklaus-o daugybei organizacijų, kai kurių buvęs ar tebėra pirminin-ku; dalyvavęs įvairių didžiųjų liet. renginių spaudos komisi-jose.

E. Šulaitis apdovanotas Ar-gentinos liet. laikraščio *Lai-kas* premija; *Draugo* premija, kaip vienas darbščiausių ir ištvermingiausių bendradar-bių, 2003-ųjų metų JAV LB Kultūros tarybos Žurnalistų premija ir Lietuvos Respubli-kos LDK Gedimino ordino ka-rininko kryžiumi.

Aldona Šmulskštienė

Ilgas kelias su šokiu ir daina

Edvardas Šulaitis.

nybės laikraščio Čikagos re-daktorius. Redagavo *Sporto žinias* — Fizinio auklėjimo ir sporto komiteto leistą laik-raštį (1957–1958 m.). Yra nuolatinis *Sporto* laikraščio Lietuvoje bendradarbis; *Lietu-vos Sporto enciklopedijos*, ruo-šiamos Vilniuje, bendradarbis, *Pasaulio lietuvių* redaguoja sporto skyrių ir yra red. kolek-tyvo narys. Apie sportą E. Šulaitis rašo įvairiuose liet. laikraščiuose bei teikia sporto žinias Amerikos lietuvių radi-jui ir „Margučio II“ radijo pro-gramai.

Be jau minėtos spaudos, E. Šulaitis Lietuvoje bendradar-biauja *Karyje, Klaipėdoje, Ša-kių Drauge, Vorutoje, Suvalki-joje, Lietuvos rytu, Muzikos ba-ruose, Lithuanian Weekly*. Yra

Jadvyga Reginienė jau nuo pat mažens mėgo dainą ir šokį. Dar būdama moksleivė, labai domėjosi tautiniais šokiais ir apskritai visokiomis folklorinėmis žiniomis Lietu-vos mokyklose. Prieš pasi-traukdama iš tėvynės, pri-klausė chorui ir tautinių šokių vienetai. Jau tada pasižymėjo gabumais, gastrolėse talkinin-kavo šokių vadovams. Atva-žiavus į Ameriką (Rochester, NY), šias įgytas žinias dar pagilino tautinių šokių kur-suose, kuriuos tada ruošdavo Lietuvių tautinių šokių insti-tutas. Nuo 1963 m. perėmė tautinių šokių grupę, kuriai ankščiau vadovavo Stasys Ilgūnas, su pasirinktu vardu „Lazdynas“. Nuo čia ir prasi-dėjo ilgas ir platus kelias.

J. Reginienė, turinti patyri-mo ir kituose organizaciniuose darbuose nesiribojo vien tik tautiniais šokiais. Priklaus-o „Arts Council of Rochester, NY“. Turi privilegijas kviestis

darbuose nesiribojo vien tik tautiniais šokiais. Priklaus-o „Arts Council of Rochester, NY“. Turi privilegijas kviestis

Jadvyga Reginienė.

Keturi dešimtmečiai prie mikrofono

Tautos kultūra — jos gy-vybės šaknys. Viena kultūros šaknų Amerikoje yra lietuviš-kos radijo valandėlės ir jų pro-gramos. Jos, tarsi paukščiai, pasklidę po visą Amerikos kontinentą — tikri lietuviško žodžio šaukliai. Jos susikūrė su pirmąja imigracijos banga ir gyvuoja iki šiol. Jungtinėse Amerikos Valstijose dabar yra penkiolika veikiančių lietuviš-kių radijo programų. Per septy-niasdešimt metų Amerikoje yra buvę net 48 radijo progra-mos. Radijo valandėlėse skel-biamos naujausios žinios iš Lietuvos, lietuviškas žodis, muzika, dainos. Kai Lietuva buvo paversta, daug progra-mos laiko buvo skirta laisvini-mo darbu. Radijo valandėlės informuoja klausytojus apie artimiausius renginius vieto-vėse.

Kaip ir kiekvienais metais, JAV LB Kultūros taryba tęsia tradiciją — skirti premijas lie-tuviškoms radijo programoms.

Alfonsas Dzikas.

Nukelta į 2 psl.

ar siūlyti įvairius menininkus. Trejus metus priklausė „Arts Grant Panel“ ir ten dalyvau-davo, kai buvo dalinami New York valstijos skirti pinigai nusipelnusioms organizacijoms. Jos ir afa vyro Vinco pastan-gomis, buvo suruošta Anasta-zijos Tamošaitienės dailės darbų paroda amerikiečiams. Taip pat suorganizavusi mūsų tautinių rūbų modeliavimą vienoje kolegijoje. VII Tauti-nių šokių šventės meno direk-torė. Su „Lazdyno“ šokėjais dalyvavo Romoje Krikščiony-bės jubiliejaus minėjimo proga ir buvo tos programos koordi-natorė. Dar ir dabar prisime-nu, kai popiežius Jonas Pau-lius II iš trečio aukšto laimino tūkstantinę minią ir ten šo-kančius lazdyniečius, įvairių tautinių šokių pyne, Šv. Petro aikštėje.

Daugelį programų atliko Ro-chester, NY, ir aplinkiniuose miestuose. Net supažindino su mūsų tautiniais šokiais

Radijo premijos atrankos ko-misija, išklausiusi atsiųstų programų įrašus ir apsva-rčiusi kartu gautus pareiški-mus, baigiamajame posėdyje, kuris vyko šių metų rugsėjo 9 d., vienbalsiai nutarė — JAV LB Kultūros tarybai rekomen-duoti — 2003 metų radijo dar-buotojo premiją skirti Hart-ford „Tėvynės garsų“ progra-mos vadovui Alfonsui Dzikui. Ši naujiena ypač džiugi Con-necticut valstijos „Tėvynės garsų“ programos darbuoto-jams ir klausytojams. Apie Al-fonso Dzikio nuoširdų darbą, kuriant ir vedant radijo lai-das, visų „Tėvynės garsų“ klausytojų vardu parašė Ste-ponas Zabulis iš Manchester, CT. Skaitant jo aprašymą, su-žinai, kaip lietuviškas radijas reikalingas ir jo valandėlės laukiamos. Man asmeniškai malonu paskelbti šią naujieną apie Alfonso Dzikio pasiauko-jamo darbo įvertinimą, mus siejia nuoširdus bendradarbia-vimas. Hartford lietuvių ra-dijo valandėlė „Tėvynės gar-sai“ yra girdima per Hartford universiteto stotį, WWUH, 91.3 FM, kiekvieną sekma-dienį tarp 5 ir 6 valandos va-karo. Programa yra inkorpo-ruota Connecticut valstijoje kaip pelno nesiekianti korp-oracija.

Hartfordo radijo valandėlės pagrindiniai tikslai yra nau-jausios naujienos iš Lietuvos ir vietinės žinios, lietuviškos muzikos transliavimas, prane-šimai, pasikalbėjimai, kome-ntarai apie lietuvišką kultūrą bei politinę veiklą.

YMCA jaunas mergaites, ku-riuos tam parodė labai didelį entuziazmą. Atliko programą Kodak auditorijoje. (O juk Ro-chester, yra vadinamas „Ko-dak City“ — su daugiausia darbininkų). KPA (Kodak Park Athletic Association) pre-zidentas atsiuntė Jadvygai padėkos laišku, pareiškė-damas, kad tie jauni šokėjai praskaidrino niūrią dieną ir atnešė publikai švelnios pava-sariškos nuotaikos.

Taigi, visuose pasirodymuo-se amerikiečių visuomenės skambėjo žodžiai: „Lithuania“, „Lithuanian dancers“, „Li-thuanian colorfull costumes“, na, ir, žinoma, Jadvyga Reginie-nė. Tai Suvalkijos duktė, mū-sų poeto Maironio apdainuo-tos Lietuvos:

Ten kur sesutė rūta dabina
Kasas nuo mažens,
Kur juodberlė brolis augina
Balnot ant rudens.

Kostas Mačiulis

Šio šeštadienio priedo puslapiuose:

Premijos — jau dvidešimt pirmąjį kartą. — 1 psl.

Susipažinkime su premijų laureatais. — 2 psl.

Pagerbtas muzikas Faustas Strolia. Paroda Lietuvos konsulate New York, NY. — 3 psl.

Muzikai A. ir D. Puodžiukai Premijų šventėje. Kanadiečiai atveža modernaus meno parodą. — 4 psl.

laureatai laureatai laureatai

Darbštumu paženklintas žurnalistas

Šiemet JAV LB Kultūros ta-rybos skiriama Žurnalistų pre-mija teko Edvardui Šulaitiui, ilgamečiui lietuviškos spaudos darbuotojui. Apie šios premi-jos paskyrimą spaudoje buvo rašoma spalio mėnesį, kuris E. Šulaitiui yra ypatingas — šiemet spalio 15 d. jam suėjo 75 metai, o prieš 54 m., irgi spalio mėnesį, atvyko į JAV ir tuoj įsijungė į lietuviškos spaudos bendradarbių eiles, nors tai ne pirmieji jo žurna-listiniai žingsniai. Rašyti į lie-tuvišką spaudą pradėjo dar Vokietijoje 1946 m., tad šie-met sueina 59 metai, kaip E. Šulaitis bendradarbiauja lie-tuviškoje spaudoje. Tai našu-mu ir didžiuliu darbštumu pasižymėjęs žurnalistas, rašęs net į 22 lietuviškus laikraš-čius bei žurnalus, ne tik JAV, bet Kanadoje, Argentinoje, Anglijoje ir Lietuvoje.

E. Šulaitis gimė 1928 m. spalio 15 d. Kybartuose, Vil-kaviškio apskr. Ten pradėjo lankyti gimnaziją, o, pasitrau-kęs 1944 m. iš Lietuvos, 1947 m. baigė Kasselio lietuvių gimnaziją. 1949 m. atvyko į JAV. 1953–1955 m. tarnavo JAV kariuomenėje. Baigęs ka-rinę tarnybą, studijavo ekono-miką, prekybos administraciją

ir žurnalistiką. Baigęs studi-jas, dirbo ekonomistu, preky-bos administratoriumi. Gyven-damas Cicero mieste prie Či-kagos, įsijungė į visuomeninę, kultūrinę bei sportinę veiklą, nuolat rašė ir rašo lietuviškai spaudai.

E. Šulaitis ypač domisi spor-tine veikla. Jau 1949 m. Schwaebische-Gmuende buvo tų jo įsijungė į lietuviškos spaudos bendradarbių eiles, nors tai ne pirmieji jo žurna-listiniai žingsniai. Rašyti į lie-tuvišką spaudą pradėjo dar Vokietijoje 1946 m., tad šie-met sueina 59 metai, kaip E. Šulaitis bendradarbiauja lie-tuviškoje spaudoje. Tai našu-mu ir didžiuliu darbštumu pasižymėjęs žurnalistas, rašęs net į 22 lietuviškus laikraš-čius bei žurnalus, ne tik JAV, bet Kanadoje, Argentinoje, Anglijoje ir Lietuvoje.

E. Šulaitis gimė 1928 m. spalio 15 d. Kybartuose, Vil-kaviškio apskr. Ten pradėjo lankyti gimnaziją, o, pasitrau-kęs 1944 m. iš Lietuvos, 1947 m. baigė Kasselio lietuvių gimnaziją. 1949 m. atvyko į JAV. 1953–1955 m. tarnavo JAV kariuomenėje. Baigęs ka-rinę tarnybą, studijavo ekono-miką, prekybos administraciją

Laureatai

Radio premija

Atkelta iš 1 psl.

Pirma „Tėvynės garsų“ laida, su vietinių lietuvių finansine parama, prabilo į Connecticut lietuvių 1957 metais kovo mėnesį per WPOP — AM stotį. Šių, 2003 m., kovo mėnesį radijo programa pradėjo 47 transliavimo metus.

2003 metai Alfonsui Dzikiui neeiliniai — jubiliejiniai: sueina lygiai 40 metų kai jis darbuojasi šioje radijo programoje. 1963 m. Algimantas Dragūnevičius pakvietė jį būti pranešėju ir tada Hartford radijo klausytojai išgirdo jo balsą pirmą kartą radijo bangomis. Vėliau, susilpnėjęs Algimanto Dragūnevičiaus sveikatai, jis perėmė „Tėvynės garsų“ programos vadovavimą.

Alfonso Dzika gimė Kaune 1938 metais. Į Ameriką su tėvais atvyko 1949 m. ir apsigyveno Elizabeth, New Jersey. New York 1960 m. įsigijo bakalauro laipsnį „Mechanical Engineering“ Brooklyn Polytechnic Institute, o 1967 m. verslo administravimo magistro laipsnį (MBA) University of Connecticut. New York aktyviai dalyvavo Studentų ateitininkų ir Studentų sąjungos veikloje.

Tarnaudamas Amerikos kariuomenėje, įsigijo kapitono laipsnį.

Alfonso Dzika užaugo bendruomenininku namuose, tad jo visapusiška ir aktyvi veikla įvairiose organizacijose nereikia stebėtis. Prieš 51 m. jo tėvas Stasys Dzika buvo patios pirmos LB Tarybos narys, veiklus visuomenininkas ir spaudos korespondentas.

A. Dzika aktyvus Šv. Trejybės parapijoje Hartford, 1968 m. pirmą kartą išrenkamas į LB Hartfordo apylinkės valdybą, buvo pirmininko, vicepirmininko, sekretoriaus pareigose ir lietuvių atstovas Hartford „Mayor's All Americans Council“. Šiais metais devintą kartą išrenkamas į JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybą, buvo jos vicepirmininkas. A. Dzika taip pat yra aktyvus Lietuvos Vyčių organizacijoj. Neatskiriamas jis nuo tautinių šokių grupės „Berzelis“ Hartfordo veiklos. Šio raitelio įkūrėja ir vadovė —

Dzika žmona Dalia Dzikiene. Tad jis nuolatinis šios šokių grupės muzikos technikas, fotografas, rėmėjas.

Alfonso turi gerą patirtį vadovauti ir dideliems renginiams; 1981 metais pirmininkavo Šiaurės rytinio pakraščio lietuvių tautinių šokių šventei Hartforde. 1984 m. Šv. Kazimiero 500 metų paminėjimo koncertui, 1987 metais — 600 metų Krikščionybės paminėjimo koncertui, abu renginiai vyko Bushnell Memorial salėje, Hartforde. Mokytojas Hartford „Švyturio“ liuanistinėje mokykloje, dėstė lietuvių kalbą ir dainavimą.

Bet daugiausia jėgų ir energijos Alfonso Dzika skiria radijo programų ruošimui. Jis su pagarba prisimena buvusius „Tėvynės garsų“ pranešėjus Leoną Adamkevičių — Lėtą, Juozą Benešioną, Zitą Dapkienę, Jurgį Petkaitį, Vladą Plekaitį, Nijolę Rukaitę, Algimantą Dragūnevičių, Lionę Simonaitienę. Šiuo metu jis yra subūręs stiprų „Tėvynės garsų“ darbuotojų būrį. Tai Birutė Bernotienė, Asta Neortienė, Evaldas Malinauskas, Raminta ir Tomas Nenortai ir ypač Lionginas Kapeckas, kuris jau 37 metus energingai darbuojasi su Alfonsu. Pavaduodamas Alfonsą, Lionginas dažnai paruošia radijo laidas.

Į radijo pranešėjų gretas jis įtraukė ir šeimos narius — žmoną Dalią — ji dirba pranešėja nuo 1995 metų, ir — sūnų Saulių, kuris programos paruošimo techniku ir pranešėju yra nuo 1988 m.

Kaip pasakojo Alfonso Dzika, šiandieninės radijo programos skiriasi nuo ankstesnių, jose nebereikia raginimų kovoti už laisvę ir nepriklausomybę tėvynei Lietuvai. Tai radijo laidų vedėjas ieško naujų būdų ir formų, kaip sudominti šiandieninį klausytoją. Laidose skamba įvairi muzika, parenkama pagal žmonių pageidavimą; girdėti įvairios paskaitėlės kultūrine, religine, politine tematika. Radijo studijos svečiai dažnai būna įdomūs žmonės, kurie savo mintimis pasidalija su klausytojais.

Sigita Šimkuvienė

Režisierė, aktorė, autorė

Julija Dantienė.

2003-ųjų metų Teatro premijos laureatė yra Julija Aleksūnaitė-Cijonėlienė-Dantienė. Šią premiją skiria JAV LB Kultūros taryba, finansuoja Lietuvos fondas.

Julijos Dantienės sceninė veikla yra labai įvairiapusė. Ji

ir aktorė, ir režisierė, ir daugelio veikalų autorė. Jos kūryba apima visą žanrų amplitudę — nuo komedijų iki rimčiausių Sibiro tremtinių temų. J. Dantienė pati rašė ir aranžavo kitų autorių veikalus visiems — vaikams, jaunimui, vyresniesiems. Visi jie persunkti žmogiška dvasia, lakia vaizduote, paprastumu, išradingumu, tikrumu. Mėgstamiausias autorės žanras — komedija, per kurią ji moka kalbėti apie rimčiausius dalykus. Kaip pati autorė sako: „Niekada nėra šiau ir nekūriau dėl garbės, pripažinimo ar įvertinimo. Kūria, nes lietuvių — mano gyvenimas. Jei mano kuris nors veiklas ar pastatytas renginys prajuokina ar pralinksmo žmones, jeigu kažkam pakėlė nuotaiką ir padėjo užmiršti kasdienybės rūpestius tai man ir yra didžiausias atpildas“. Dauguma Julijos Dantienės parašytų ir surežisuotų veikalų yra lietuvių išeivijos gyvenimo aktua-

lijų atspindys.

J. Dantienės sceninis gyvenimas prasidėjo dar vaikystėje Lietuvoje, Panevėžio mokykloje. Išvykusi iš tėvynės, vaidino Kemptene, Vokietijoje. Atvykusi į Waterbury, CT, greitai išitraukė į ten išikūrusių aktorių grupę, su kuria vaidino apie dvejus metus.

Persikėlusį į Čikagą, J. Dantienė išitraukė į Čikagos Scenos darbuotojų sąjungą ir kartu su žymiais to meto lietuvių aktoriais vaidino daugelyje šios sąjungos pastatytų spektaklių, kuriuos tada režisavo I. Tvirbutas, A. Rūkas, S. Pilka, A. Dikinis, Z. Kevalaitytė-Visockienė ir kiti. Scenos darbuotojų sąjunga buvo teatro mylėtojų būrys, kuriam ilgą laiką vadovavo operos solistė Sofija Adomaitienė. Ši sąjunga pastatė kelias dešimtis spektaklių. Scenos darbuotojų sąjungoje Julija Dantienė darbovosi dešimtį metų.

Šalia vaidybos, J. Dantienė taip pat kurė ir režisavo savo parašytus vaidinimus. Vienas ryškių pavyzdžių — spektaklis „Snieguolė ir septyni nykštukai“, kuriame su šiuolaikiniais pasakos motyvais buvo vaizduojamas tuometinis išeivijos gyvenimas. „Trumpame vaidinime puikiai susipynė talentingos Julijos gabumai kur ji ir autorė, ir režisierė, ir pasakos pasakotoja, ir čia pat scenoje besisukiojanti klastingą karalienę...“ — po spektaklio *Draugo* dienraštyje taip rašė Danutė Balcienė.

Įvairiapusiškas J. Dantienės talentas pasireiškė ne tik teatre. Dešimt metų iš eilės ji buvo madų parodų komentatore, vadovavo pokyliams, dalyvavo programose, kurias rengė Lietuvos Dukterys, seselių rėmėjai, skautai, ateitininkai, Tautinė sąjunga, Džukų, Gydytojų draugijos, Ramovėnų, Jaunimo centro, *Draugo*, Montessori mokyklos ir kitos organizacijos. Kaip J. Dantienė sako: „Dirbau visiems, svarbu, kad tik lietuvių“. 1976 m. J. Dantienė pravedė V Tautinių šokių šventę, kurioje, kaip garbės viešnia, dalyvavo JAV prezidento žmona Betty Ford.

Gyvendama Lemonte, J. Dantienė daugelį metų buvo liuanistinės mokyklos direktorė ir šeštos klasės mokytoja. Rašė vaidinimus mokiniams, subūrė tėvus į Dramos mėgėjų būrį, beveik dešimt metų rašė ir režisavo įvairius spektaklius, komedijas. Šie renginiai sutraukdavo daug publikos ir būdavo tokie populiari, kad gerbėjai užsisakydavo vietas ateinantiems metams. Korespondentas V. Butėnas 1974 m. *Dirvoje* po vieno spektaklio rašė: „Linksmo literatūrinio ir teatrinio žanro atstovų savo tarpe turime vos kelis, kurių darbais didžiuojamės. Tai A. Gustaitis, dr. S. Ališonas — Aloyzas Baronas, V. Žukauskas, B. Pavabalys — L. Žitkevičius, V. Bražėnas ir gal dar vienas kitas. Šalia jų Čikagos apylinkėje Lemonte iškyla ir dar viena to žanro gabi atstovė akt. Julija Aleksūnaitė-Cijonėlienė“. Lemonto gyvenimas virte virė, o Julija Dantienė buvo Lemonto meninės veiklos širdis. 1970 m. savo veikale „Pranašystės“ autorė sakė, kad kada nors Lemontas bus Lietuvių centras. Didele dalimi prie to prisidėjo ir pati šio kūrinio autorė — aktorė, režisierė, veikeja Julija Dantienė.

Vėliau ketverius metus su savo vyru Algiu J. Dantienė gyveno Puerto Rico. Ir ten nerimo lietuviška Julijos dvasia. Ji suorganizavo, kad per Puer-

Namuose ir širdyje visad skambėjo muzika

JAV LB Kultūros tarybos 2003 metų Muzikos premijai skirti pirmininkė Angelė K. Nelsienė ir komisijos nariai: muzikė — kompozitorė Raimonda Apeikytė ir poetas — žurnalistas Pranas Visvydas vienbalsiai siūlo kompozitorę Giedrą Gudauskienę 2003 metų premijai.

Giedra Gudauskienė.

Giedra Nasvytė gimė 1923 m. 7 d. Kaune Šalomėjos (Banaitytės) ir dr. Motiejaus Nasvyčių šeimoje. Tėvų skatinama, nuo septynerių metų pradėjo skambinti fortepijonu pas pusseserę Birutę Nasvytę-

to Rico televizijos meno laidas būtų pasakojama apie Lietuvą, Čiurlionį, apie Lietuvos meną ir tautosaką.

Nuo 1982 m. J. Dantienė atsikėlė gyventi į Philadelphia apylinkes. Ir vėl energinga menininkė kibo į darbą. Įkūrė Teatro būrį, vėl rašė vaidinimus, režisavo spektaklius, ruošė meninius renginius. Įsteigta Teatro grupė su režisierės pastatymais vaidino ne tik Philadelphia, bet ir važinėjo po kitus miestus: New York, Cleveland, Washington, Baltimore, Rochester ir kitus. Buvo pastatyti patios režisierės parašyti vaidinimai „Prie dangaus vartų“, „Šeimos portretas“, „Nebūta“ ir kiti. O kiek renginių liuanistinei mokyklai, liuanistoms organizacijoms! Kaip ir ankstiau, autorės mėgstamiausias žanras — komedija. Neveltui 1986 m. po spektaklio New Yorke apie Juliją Dantienę rašė: „Ji tikrai parodė, kad sugeba apvaldyti komedijos formą, sugeba pasijuokti iš dabarties gyvenimo ir sukurti juokingas komiškas situacijas. Moka ji ir režisuoti, moka dirbti su jaunimu ir iš jo išgauti kiek tik galima daugiau vaidybos“.

Nuo 1986 m. Julija Dantienė apsiėmė vadovauti šiaurinės NJ ir Philadelphia apylinkėse girdimai radijo laidai „Bendruomenės balsas“. Dauguma tų patių redaktorių jau daugelį metų veda radijo laidas. Kai kurie išėjo, atėjo nauji, o Julija jau daugiau kaip 18 metų su visais randa bendrą kalbą, sugeba šiltai ir tvarkingai vadovauti šiam šauniam kolektyvui.

Taip pat reikia paminėti, kad Julija Dantienė reikšėsi ne tik išeivijos meninėje veikloje, bet aktyviai dalyvavo ir tebedalyvauja Lietuvių Bendruomenės visuomeniniame gyvenime. Ji yra Philadelphia apylinkės LB valdybos narė, kelias kadencijas buvo JAV LB Tarybos narė ir Pasaulio lietuvių seimo narė.

Raimonda Rukšienė

tė — Smetonienė. Kauno valstybinėje konservatorijoje studijavo prof. Lidijos Dauguvietytės — Malko fortepijono klasėje, o iš dėdės komp. prof. Viktoro Banaičio gavo pirmąsias kompozicijos pamokas. Vokiečių okupacinei valdžiai uždarius konservatoriją, mokėsi dainavimo privačiai, lankė dramos studiją, akompanavo sesers Danutės Nasvytės modernaus šokio studijoje.

Tremties metais pasitraukus nuo bolševikų okupacijos į Vokietiją, tęsė kompozicijos studijas. 1944 m. susituokė su dr. Juozu Gudausku (1912–1999), kuris buvo didelis muzikos mylėtojas ir rėmė žmonės kompozicijos studijas. Atvykus į JAV, Čikagoje 1946 m. pradėjo studijuoti Roosevelt kolegijoje ir baigė bakalauro laipsnį. Tęsė ten pat pedagogikos studijas, o, persikėlus į Santa Monica, netoli Los Angeles, Kalifornijos universitete studijavo džiazo improvizaciją.

Gudauskų namai buvo tarsi muzikos studija — čia buvo rengiami muzikos vakarai, skambėjo įvairūs instrumentai.

Būdama nepaprastos energijos ir rytingumo moteris, ji sugebėjo suderinti gausios šeimos — motinos, žmonos ir kompozitorės pareigas. Sukūrė per 70 vokalių bei instrumentinių kūrinių, apie 50 dainų. Savo talentu dosniai dalinosi su Los Angeles lietuviams, dažnai dalyvavo šio telkinio kultūriniam gyvenime, visur talkino, kur buvo kviečiama ir prašoma padėti. Mėgo jaunimą, todėl parašė keletą itin jaunimo mėgstamų dainų Onos Razutienės vadovaujamam Los Angeles Lietuvių

Bendruomenės ansamblui „Spindulys“ (viena dainų „Gintariniai karoliukai“ tapo tradicine visų jų koncertų programose).

Nuo kūrybinės veiklos pradžios sukūrė įvairių žanrų opusų: muziką dramos spektakliams (Alės Rūtos „Gyulių pasaulis“, K. Ostrausko „Kanarėlė“, Babicko „Gintaro žemė“, Vytytės Nemunėlio „Meškiukas rudnisiukas“ — premjeroje talkino muz. Adolfas Narbutas, meškiukas Rudnisiukas — jo sūnus Rimas. Mirus poetui Bernardui Brazdžioniui, šis kūrinys „Spindulio“ ansamblio vėl pakartotas, meškiuko rolę atliekant A. Narbuto anūkiui, Rimo sūnui Tomui Narbutui.

Sukūrė operetę „Aldona“ (libretas K. Vidžiūnienės), dainų J. Aistio, B. Brazdžionio, F. Kiršos, J. Tysliavos, P. Orintaitės, P. Lemberio, V. Mykolaitio Putino, V. Kevalaitytės ir kt. tekstais, harmonizavo liudies dainų. Parašė studijas apie lietuvių liaudies giesmes, vestuves, dainas, lietuves kompozitorės.

Kiti kūriniai: „Metų laikai“ — populiarių dainų ciklas (1975 m.), dainos koloratūrai „Variations for Piano on Lithuanian Folk Theme“ (1978), Lietuvių liaudies dainos anglų kalba JAV mokykloms. 1987 įrašyta jos kūrinių fortepijonui kasetė — garsiajuostė, kurioje skambina Raimonda Apeikytė ir Manigirdas Motekaitis. Siuita „Los Angeles vaizdai“ buvo atlikta Brentwood-Westwood simfoninio orkestro, minint JAV 200 metų sukaktį. 1981 m. tas pats kūrinys atliktas, minint Los Angeles miesto 200 m. sukaktį.

Sovietinės okupacijos metais Lietuvoje apie Giedrą Gudauskienės muzikinę kūrybą buvo nutylima, tačiau po nepriklausomybės atkūrimo mu-

zikologas Kazimieras Garlauskas, išgirdęs jos kūrinių garsiajuostę ir tuo metu darbavęs Lietuvos radijuje, pasiūlė muzikologui Vaclovui Juodpuiui parengti apie ją keletą laidų. Ir taip, šio muzikologo ir jo žmonos Liucijos vadovaujamo Lietuvių muzikų rėmimo fondo dėka, jos kūrinių Lietuvos Muzikos akademijos profesoriai: sol. Virgilijus Norika, Veronika Vitaitė; docentai Ramutė Vaitkevičiūtė, Aleksandra Žvirblytė; dainininkai Judita Leitaitė, Vladas Prudnikovas, Natalija Katišienė, Aušra Cicėnaitė, Sabina Martinaitė ir, daug kitų. Praėjusiais metais Lietuvos Muzikos rėmimo fondas (Liucija Stulgienė; direktorė), talkino, išleidžiant G. Gudauskienės variacijas fortepijonui lietuvių liaudies šokio „Suktinis“ tema. Kūrinys jau pasiekė Lietuvos mokyklas, konservatorijas ir Lietuvos Muzikos akademijos padalinius.

Komp. Gudauskienė 1973 m. priimta į profesinę JAV kompozitorių draugiją ASCAP (pirmoji tarp JAV kompozitorių — moterų), įtraukta į „Contemporary American Composers, who is who in American Music“, „International Who is Who in Music“ bei „Encyclopedia of Women Composers“.

Komp. G. Gudauskienės kūrinių yra melodingi, populiariūs čia ir Lietuvoje. Nepaprasto grožio kūrinių „Viešpaties pasaulis“ 2003 m. lietuvių kapinėse atliko šol. A. Barniškis akompanuojant pianistui R. Mockui.

Už nuopelnus Lietuvos kultūrai, prezidentas Valdas Adamkus apdovanojo 1998 m. Lietuvos Didžiojo kunigaikščio ordinu.

Angelė Nelsienė

Unikalių išraiškų menininkas

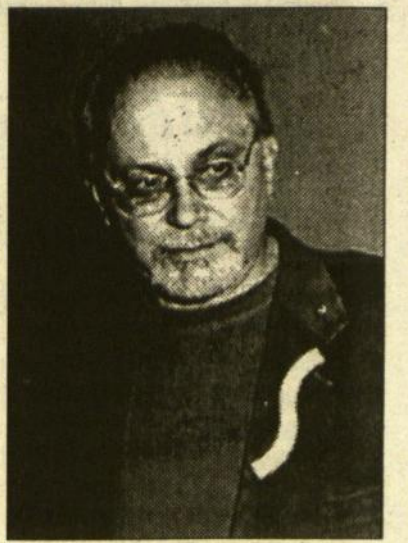
Rimo VisGirdos keramika pasižymi unikaliomis formomis ir keistų piešinių sinteze. Jo darbai nėra tradiciniai taikomojo dailės dirbiniai ir reiškiasi ne vien vazų, lėkščių ar kitų tradicinių indų pavidalu. Rimas kartu ir skulptorius, originalių plastikinių išraiškų kūrėjas. Jo puodynės virsta žmogaus portretais, jo plokštėse atsiranda skaidrių spalvų piešiniai. Piešinių siužetai nušmailinti aštriais kampais, kandūs savo prasmėmis. Rimas nėra joks grožio salono dekoratorius, užsivertęs gėlių puokščių bei pavasario paukščių emblemomis. Savo darbais jis reiškiasi, kaip negailingas visuomenės ydų bei išsigimimų kritikas. Pasirinkęs kone juokdario rolę, dailininkas vana jo šonus pasiputusiems tuščiaiduriams ponaus, įvairaus plauko visuomenininkams atplaisoms. Vis dėlto ant jo keramikos darbų išpiešti komiksai, rodos, nieko asmeniškai neužgauna, tačiau savo žodį taria tiesiai ir atvirai.

Rimas VisGirda. „Moteris“.

Štai išsipusčiusi dama graso ilgaus plėšriais nagais, o kitame paveiksle, kaip gaidžiai, vienas prieš kitą stovi du nedraugiškai nusiteikę ponai. Šunys visada išsišiepęs urzgia, pikta rodydami savo aštrių dantų eiles. Panašius epizodus yra ir daugiau. Tačiau ne viskas taip žiauru Rimo kūryboje. Komiksai juk ir prajuokina: išimylėjusių porėlės slapta siekia pasibučiuoti, vyro povyza nepaprastai ištempta ir aukšti, tarsi jo galva būtų kiaušinio formos. Moterų lūpos visada skaisčiai raudonos, neproporcingai didelės. Veidai nutapyti kubistiškai — nosys ir smakrai labiau panašūs į trikampius ar stačiakampius.

Rimas VisGirda nėra užsidaręs savo studijos kambarėlyje. Jis eina su gyvenimu, tą gyvenimą stebi ir apie jį kal-

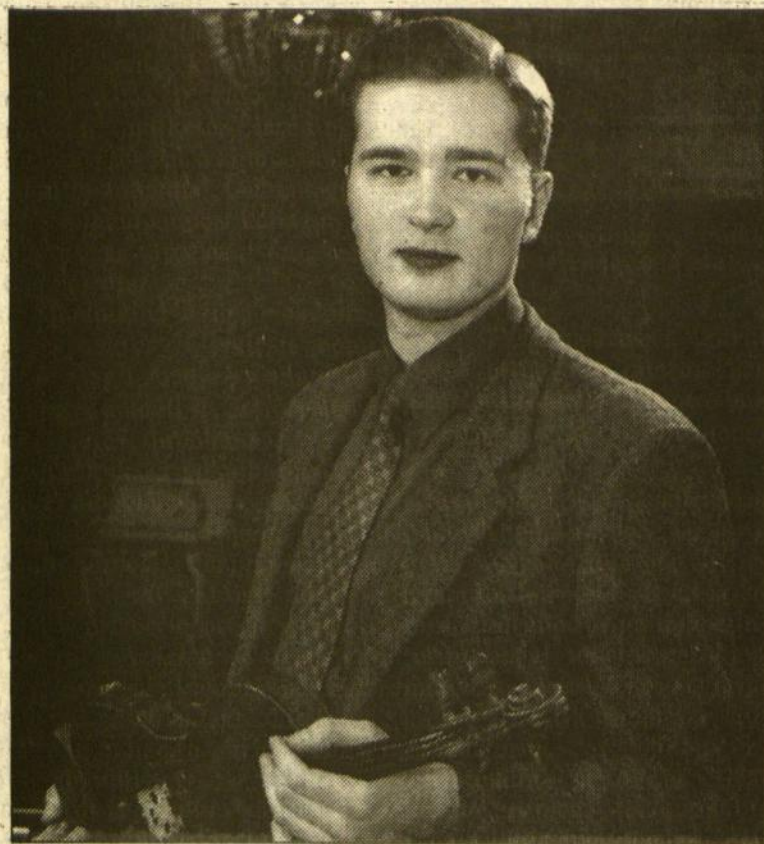
Rimas VisGirda.

ba. Taip, kalba. Savo darbams jis kuria titrus, kurie paryškina jų simbolinę prasmę. Pacituosiu Ričardo Bubelio, aparašiusio Rimo VisGirdos parodą, vykusią „Arkos“ galerijoje, Vilniuje, žodžius apie darbą, pavadintą „Keistas dalykas“. Bubelis rašo: „Keistas dalykas — tai kartu ir vyras ir moteris, ir musmirė. Moters figūrą žymi balta (kojų) ir geltona (suknelės) spalvos, o viršuje ji užbaigiama aštriu kaklo ir galvos silueta. Moters suknelė — musmirės kepurė, musmirės kotas — vyro veidas. Akcentuotos moters kūno dalys — ilgi smailūs pirštai, ypač blakstienos, kojos ir aukšti batelių kulnai — viskas liudija apie moters ir musmirės giminytės ryšį. Tai kartu ir grožis, ir klasta, ir nuodai. O žmogaus veidas paraudęs...“ (Lietuvos rytas, 1993 rugpj. 13 d.).

Algimantas Kezys

Aidas ir Dainius Puodžiukai Premijų šventėje

Dainius Puodžiukas pradėjo smuiko studijas, būdamas penkerių metų. 1995 m. baigė M. K. Čiurlionio menų gimnaziją, 2000 m. baigė Lietuvos Muzikos akademiją, o 2003 m. Bostono universitetą.

Dainius Puodžiukas.

Mokėsi E. Digrio, prof. J. Dvariono, doc. I. Armonaitės ir prof. R. Katiliaus klasėse. Daugelio seminarų, tarptauti-

nių festivalių ir konkursų dalyvis bei laureatas: „Kaunas 1991“, „Gintarinė svetainė 1992“, „Atžalynas 1997“ ir 1998, „Music Academy of the West“ — Santa Barbara, 1999, „Thomas Mann — Ni-

das suteikė galimybę koncertuoti Maskvos Gnesinų instituto ir garsiojoje New York Carnegie Hall salėse.

Dainius tarptautinių ir respublikinių konkursų laureatas: Usti nad Orlici (Čekija, 1991) — II vieta, V. Motiekaičio (Vilnius, 1995) — I vieta, J. S. Bach (Boston, JAV 2000) — I vieta, Virtuozinių pjesių (Boston, 2003) Grand Prix, Bostono universiteto koncerto su orkestru (Boston, 2003) — I vieta.

1997 m. atstovavo Lietuvai P. Boulez įkurtoje 20 amžiaus Muzikos akademijoje, Paryžiuje. 1999 m. jam suteikta galimybė stažuotis Paryžiaus konservatorijoje pas prof. S. Gaseau. Jaunasis smuikininkas grojo solo su Lietuvos kameriniu, Lietuvos nacionaliniu simfoniniu, KREMERata BALTICA, Bostono universiteto simfoniniu ir Boston POPS orkestrais. Koncertavo salėse: Boston Symphony Hall, Tsai Performance Center, Edvard Pickman Concert Hall. Taip pat grojo recitalius Italijoje, Olandijoje, Prancūzijoje, Rusijoje, Šveicarijoje ir JAV. Pastaruju metu daug koncertuoja su savo broliu pianistu Aidu. Meninį individualumą gilino žymių smuiko pedagogų — V. Spivakov, L. Berlin,

P. Salaff, Y. Mazurkevich, K. Winkler meistrų kūrėse. Šiuo metu Dainius studijuoja Longy School of Music prestižinėje „Artist Diploma“ programoje, prof. D. Pomerants - Mazurkevich smuiko klasėje.

Aidas Puodžiukas gimė 1980 m. balandžio 14 d. Vilniuje, muzikų šeimoje. 1998 metais baigė M. K. Čiurlionio menų gimnaziją mokytojos — ekspertės M. Lapėnaitės fortepijono klasėje. Nuo 1998 m. studijavo Lietuvos Muzikos akademijoje doc. Aleksandro Žvirblytės klasėje. 2001 metais sėkmingai išlaikęs stojamuosius egzaminus, Aidą buvo priimtas į vieną garsiausių pasaulyje muzikos mokyklų — Julliard muzikos mokyklą New York, kur studijavo garsaus pianisto — prof. Jerome Lowenthal fortepijono klasėje. Nuo 2002 metų A. Puodžiukas studijuoja Bostono universitete — College of Fine Arts prestižinėje „Artist Diploma“ programoje pas pasaulinio garso pedagogą Anthony di Bonaventura.

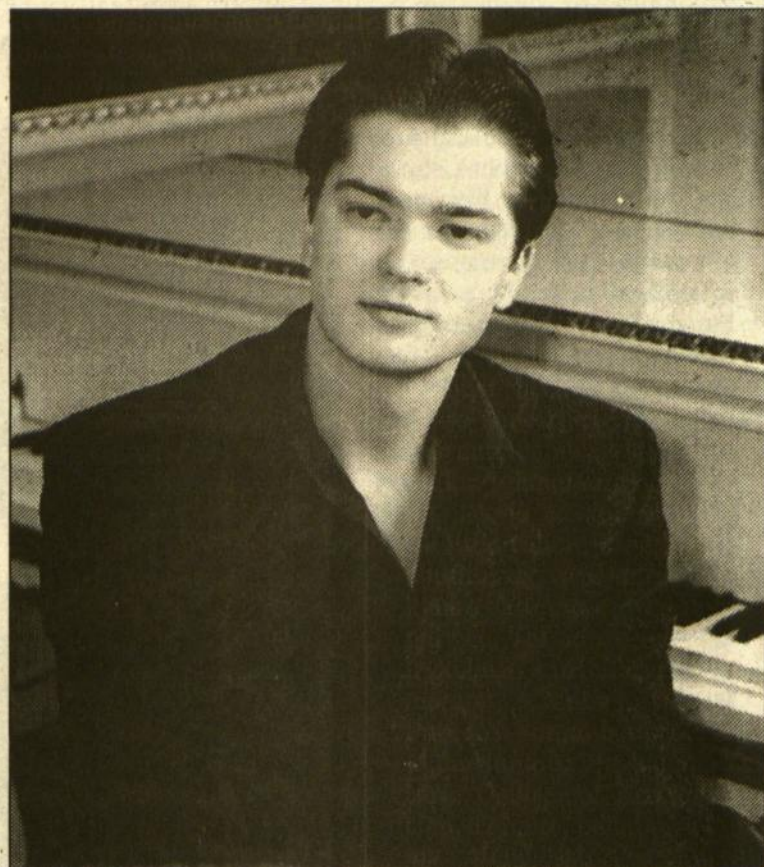
Aidas Puodžiukas tobulino savo meninius igūdžius įvairiuose meistrų kursuose pas žinomus pianistus ir pedagogus: Emanuel Krasovsky, Lev Natcheny, Igor Laszko,

Lazar Berman, Peter Eicher.

Jaunasis pianistas dalyvavo tarptautiniuose festivaliuose Lietuvoje — „Gintarinė svetainė 1992“, „Kaunas 1995“, „Atžalynas 1997“, „Sugrįžimai 2002“. Aidą taip pat buvo pakviestas dalyvauti prestižiniuose tarptautiniuose muzikos festivaliuose — „Music Academy of the West“ Santa Barbara (JAV, 2000), „Sarasota Music Festival“ (Florida, JAV, 2001), The Piano Institute at Colby (Maine, JAV 2003).

A. Puodžiukas yra aštuonių tarptautinių konkursų laureatas: B. Dvariono pianistų konkursas (Vilnius, 1992), „Virtuosi per musica di Piano forte“ (Usti nad Labem, Čekija, 1993), Maria Canals (Barcelona, 1995), Stasio Vainiūno (Vilnius, 1996, 1998), Heida Hermans (JAV, 2002), fortepijoninių ansamblių konkursai: Visaginas (1997) ir Kaunas (2000).

Pianistas pelnė diplomą M. K. Čiurlionio tarptautiniame pianistų konkurse (Vilnius, 1999). Pirmąją vietą laimėjo A. Dvorak respublikiniame pianistų konkurse (1996). 1999 m. Aidą laimėjo pirmąją premiją „Yamaha foundation of Europe“ pianistų konkurse Vilniuje.

Aidas Puodžiukas.

Jaunasis pianistas grojo solo su Lietuvos Valstybiniu simfoniniu orkestru ir Lietuvos Nacionaliniu simfoniniu orkestru.

A. Puodžiukas daug groja solo bei kamerinę muziką įvairių kamerinių ansamblių sudėtyje. Koncertuoja ne tik Lietuvos didžiojoje salėse, bet ir

užsienyje (Slovėnijoje, Lenkijoje, Vokietijoje, JAV). Pastaraisiais metais Aidą labai daug koncertuoja su savo broliu — smuikininku Dainium.

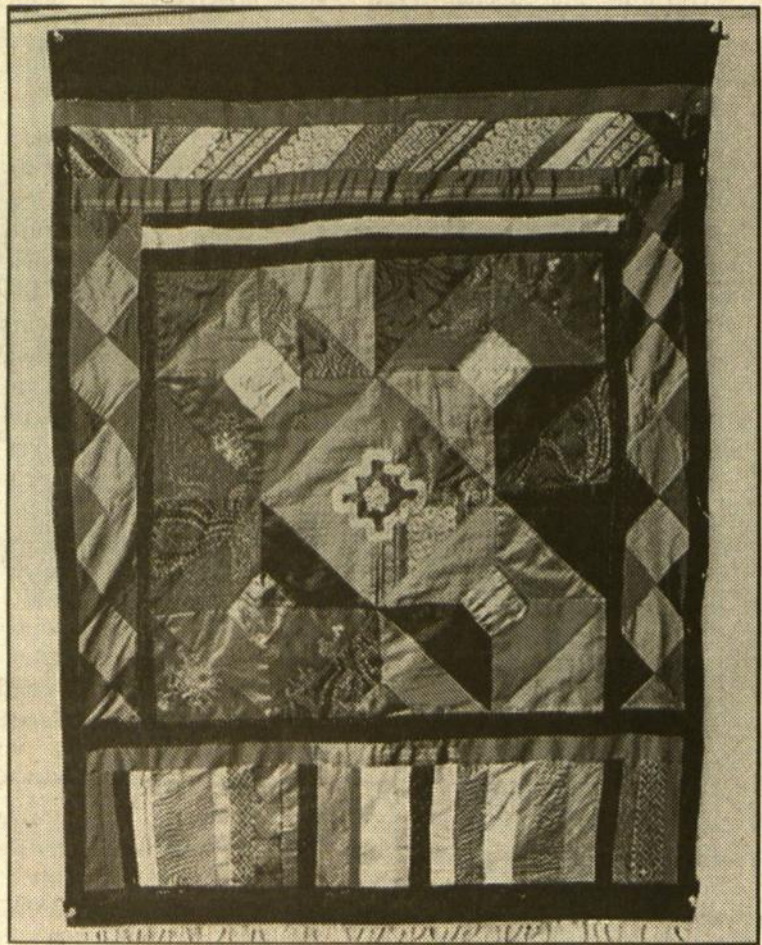
Jie koncertavo JAV miestuose: Cleveland, Daytona Beach, St. Petersburg, New York, Worcester, Boston.

Kanadiečiai dovanos modernaus meno šventę

Kanados Lietuvių dailininkų draugijos 2002 m. įkūrėja Irma Makariūnaitė, vildamasi jaunuosius menininkus suburti bendrai veiklai ir siekdama išplėsti tradicinės parodos sąvoką, sujungiant įvairias dailės sritis, kryptis, stilius, tapo ir parodos „Crossing Borders“ organizatore. Ši jos svajonė, pirmoji paroda Čikagoje, įsikūnys 2003 m. lapkričio 14-osios, penktadienio vakarą, kai M. K. Čiurlionio galerijos sales užplūs meno mylėtojai, norintys pasiduoti nepažįstamam meno vilionėms, arčiau susipažinti su iš Kanados atvykstančiais kūrėjais. Smagu, kad M. K. Čiurlionio galerija, neseniai „sudrebiniusi“ Čikagos žemę ne tik fotoakto darbais, bet ir naujų fotografijų kūrėjų pristatymu, vėl kviečia, į kanadiečių ruošiamą, dabarties modernaus meno šventę, kurioje spindės instaliacijos ir video ekrano vaizdai, netikėtos, išradimai atliktos tekstilės kompozicijos, skaitmeninės technologijos mis sukomponuoti kolažai, litografijos, tapybos ir fotografijos kūriniai.

Šiuolaikinė dailė, siekdama būti progresyvi, įvairias menų rūšis tarsi suveja į vieną spalvingą kamuolį ir, atsigręžusi į socialines problemas, visuomenę kviečia pokalbiui. Kūrinio monologas ar dialogas, tarpstantis šių dienų įvykių aplinkumoje, dažniausiai ne tik pasiekia žiūrovo dėmesį, bet ir priverčia savyje išplėtoti idejos potekstes. Tai atrodo nepaprastai įdomu, nes šis menas atskleidžia dabarties kūrėjo galias, o gal nusako ir meno ateities viziją.

Vis dažniau kūryboje panaudojamos naujos technologijos, vis dažniau tarp nūdienos sukurtų reiškinų ryškiausiai išsiskiria „mass-media“. Vienos minutės video „Silpnas pulsas“, sukurtas jauno menininko Arvydo Slabosevičiaus, dalyvavusio City TV, Chum

Rita G. Forrest-Bulova. „Auka Aušros Vartų Madonai“. Tekstilė: siuvinėtos ir rankomis siūtos skiautinės, komerciniai ir dažyti siūlai.

City TV projektuose, įkūrusio savą masinės informacijos priemonių verslą Toronto, bus parodytas ir M. K. Čiurlionio galerijoje.

Retai lietuviškose galerijose įsikuria instaliacijos, jos, kaip gyva būtybė, pasirodo ir išnyksta. Atsiradus geram kūrinui, atsiranda ir galimybė interpretacijai, todėl ir gerai suamanytos instaliacijos istorija gali tęstis, tik tapdama žiūrovo istorija. Parodoje bus eksponuojamos Pauliaus Grajausko, Rimos Macikūnos ir Luci Dilkus instaliacijos. Jeigu Pauliaus Grajausko instaliacijomis dažnai keliama etiniai klausimai, susiję su nežymiais procesais, pastebimais kasdienybėje; tai vietos, laiko, įvykio momento santykis su to proceso dokumentacija, ku-

riančia stabdžius ir filtrus, lyg stengiantis nurodyti visuomenės reiškinį, sakant: „pažvelk štai čia“, ir leidžiant žiūrovui kartu spręsti uždavinį, Rima Macikūnas, išsigilinusį į lėlės Barbės transformacijas, veda prie bendresnių Šiaurės Amerikos ir lietuvių Amerikoje kultūros klausimų. Pauliaus Grajausko naujausios parodos: — „West“ projektas ir „Outskirts“ grupės paroda galerijoje 1313, Toronto (bakalauras laipsniai McMaster University, Hamilton ir Queens University, Kingston). Rima Macikūnas studijavo The Akureyri Fine Art Center, Iceland, Fine Arts Studio at University, Toronto, The University of Strathclyde, Scotland, kuria papuošalus, dalyvauja parodose lietuvių ir kanadiečių ga-

lerijose.

Dailininkės Luci Dilkus instaliacijos tyrinėja vidutinio amžiaus moters rolę visuomenėje. Tai atsispindi jos darbuose „Kilometras 1“, „Kilometras 2“, kur autorė moters kūno formas apvynioja 1,000 metrų dziuto siūlais, naudojant mišrios technikos priemones, susipina tradicijos ir valdančios dabarties simboliai, kuriama nauja meno vertės sistema, o kokiais vaizdiniais pasirodo moteris, pamatysime parodoje. L. Dilkus — Vermont College Norwich University magistrantė, York University, Toronto, bakalaurė, Ontario College Art and Design, diplomantė, dalyvavo parodose Lietuvoje, Kauno lango, LVAC Etiobicoke, Ontario, galerijose ir kitur.

Čikagos meno mylėtojam jau žinoma Elytė Balkytė-Zubis, Calgary gyvenanti ir dirbanti dailininkė, savo kuriamo pasaulio meno vaizdus kolažuose sukabina daugiasluksne ikonografija, naudoja piešinį, šriftą, spalvą ir po to perdirba skaitmeninėmis technologijomis. Gimusi Lietuvoje, baigė M. K. Čiurlionio menų gimnaziją ir Vilniaus Dailės akademiją, studijavo Alberta College of Art and Design, Calgary taikomųjų technologijų centre, dalyvavo parodose Lietuvoje, Argentinoje, Urugvajuje, Čikagoje, Calgary, „Toronto, Elytė priklauso Kanados grafikų — dizainerių sąjungai, Kanados dailininkų federacijai.

„Grafikas Otis Tamašauskas gimė Vokietijoje. Vienas žinomiausių grafikų, profesorius Queens University, Kingston, Ontario. Jau nuo 1979 m. apie grafikos meną ir kūrybos technologijas bei priemones skaitė paskaitas Menų mokyklose, dalyvauja tarptautinėse konferencijose, dalyvauja parodose Europoje, Kanadoje, Azijoje, jo darbų yra įvairiausių muziejuose, meno gale-

rijų kolekcijose.

„Auka Aušros Vartų Madonai“, tai dailininkės Ritos G. Bulovos-Forrest galimybė išreikšti pagarbą Mergelei Marijai, tai būdas atsiverti minčiai: „Aš radau prieglobstį tavyje“. Naujausi menininkės darbai — abstraktios geometrinės kompozicijos, serija gyvų, šviesių, siuvinėtų, dygsniuotų, į mazgus, mazgelius surištų, naudojant japonų „arashi shibori“ techniką, rankomis susiūtų skiautinių. Rita dalyvauja parodose, jos kūrybą galėjome matyti Chuck Levitan galerijoje, New York, Balzeko muziejuje Čikagoje, „Motinos ir dukros“ parodoje Toronto, Kanados lietuvių muziejuje — archyve Mississaugoje. Studijavo Vilniaus dailės akademijoje, Toronto Art The-

rapy Institute, Architecture at University, Toronto. Gyvena ir dirba kaip menų terapeutė Toronto.

Tapyti ir ranka siuvinėti išpūdingi Kris Jurenas darbai skirti žmoniškos asmenybės atskleidimui. „Labai seniai kūgio formos kepurė buvo skirta atskirti negabiems moksleiviams nuo gabijų“. Jurenas darbų personažai taip pat dėvi kūgio formos kepurėles, tik kiekvienas jų turi savo charakterį, jausmus ir iš gyvenimo jie gauna geriausią, ką šis jiems gali duoti.

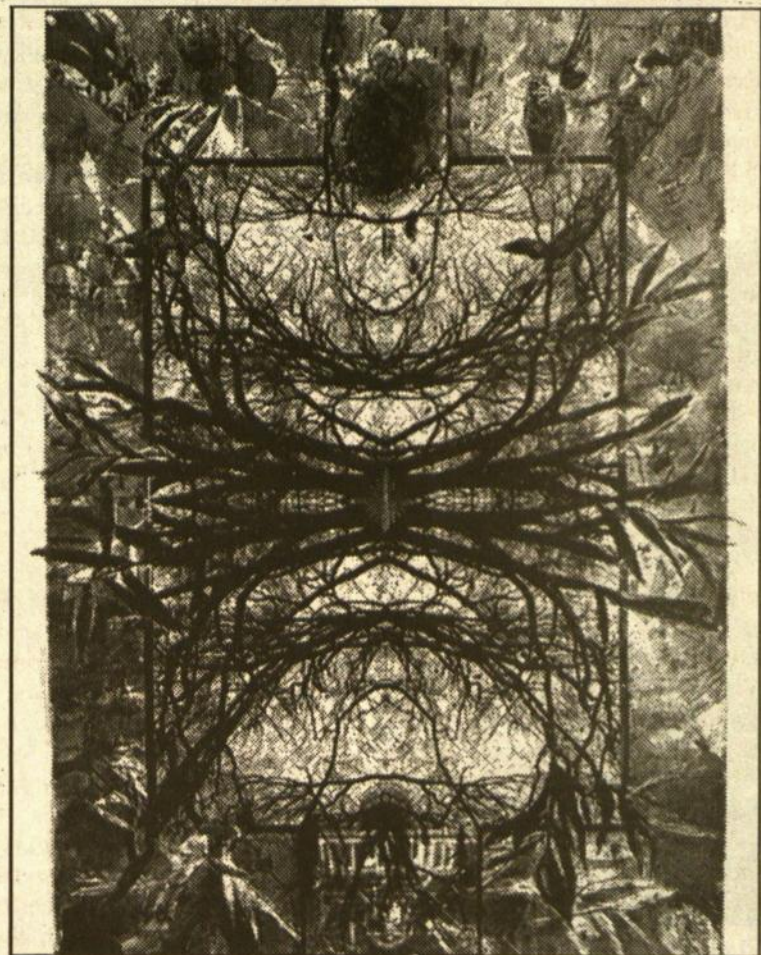
Jauna fotografė Kristina Biliūnas, kurios fotografijos puošia laikraščio „Tėvyškes žiburiai“ puslapius, savo nespaltomis fotografijas „Skrydis“ ir „Malda“ eksponuos M. K. Čiurlionio galerijoje. Ryerson Polytechnical University, Toronto, įgijo meno bakalaurą laipsnį, dalyvauta parodose

Kanadoje, seminare Prancūzijoje.

Andrew Butkevicius, Hamiltone gyvenantis dailininkas, naudodamas senas šeimos narių, įvairių objektų istorines nuotraukas, fotomontazą, vaizdų fragmentus, kuria skaitmenines menines versijas. Dailės magistrą įgijo Windsor University, Ontario. Dalyvavo parodose Mississaugoje Lietuvių muziejuje — archyve, Toronto, Windsor meno galerijoje, Menų centre Clarington, Bowmanville, Ontario. Instaliacijos, video, skaitmeninė technologija — visa tai nūdienos dailininkų plastinės kalbos priemonės, vedančios į meno teritoriją. Autorių išmonės, kadro vaizdo estetika, struktūra leidžia įsijungti į bendrus vaizduojamo meno projektus.

Irmai Makariūnaitėi artimiausia yra tapyba, tik ji skiriasi nuo įprastinės, nes dailininkė lyg susintetina laikmečio teikiamas galimybes ir savųjų gamtos įvaizdžių tobulumą, tikslesniam išsakymui remiasi originaliu mastymu, vysto simetrijos kompoziciją, kur gamtos motyvus, kaip idėja, kaip daugiaprasmiškas simbolis, iškyla iš suabstraktintų, tik nujaučiamų kraštovaizdžio detalių, egzistuojančių kažkokiam kitame erdvės ir laiko pjūvyje. Tai surasime tapybos ir kolažo kūrinuose „Žiemas magija“, „Mano šventykla“. Parodos organizatorė Irma Makariūnaitė yra baigusi Ontario College of Art and Design, Toronto, bakalaurą laipsnį Meno istorijos Toronto University. Parodos Lietuvoje, Vilniuje ir Kaune; Latvijoje, Rygoje; Kanadoje — Toronto ir Mississauga. Kažkas neapčiuopiama slypi žmoguje ir išsiveržia pačiais įvairiausiais ženklais. O kurioje vietoje ir į kokį aukštį iškeliame pažinimo kartelę, priklauso ne tik nuo kūrinio, bet ir nuo geros valios, nes parodos išvystyta idėja visada nukreipta link žiūrovo.

Laima Krivickienė

Irma Mikariūnaitė. „Mano šventykla“. Mišri technika ant popieriaus.